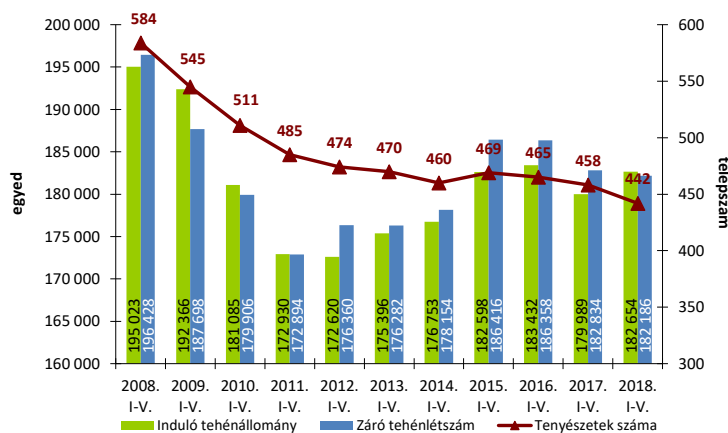

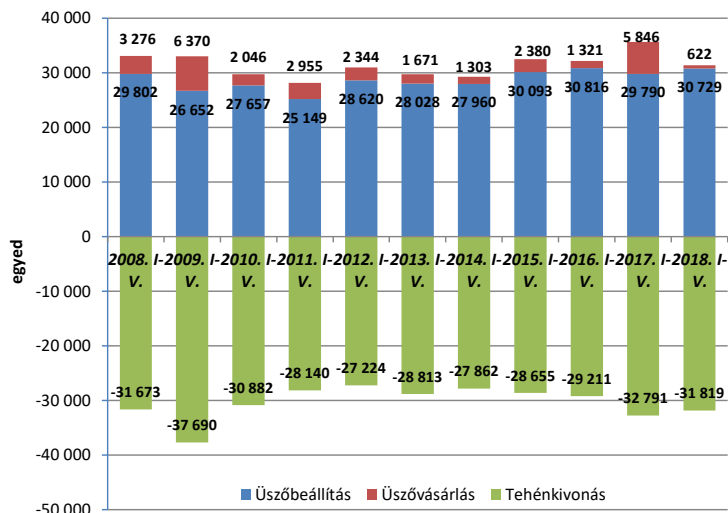
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSÁMA (DB, 2008-2018. I-V. HÓ)

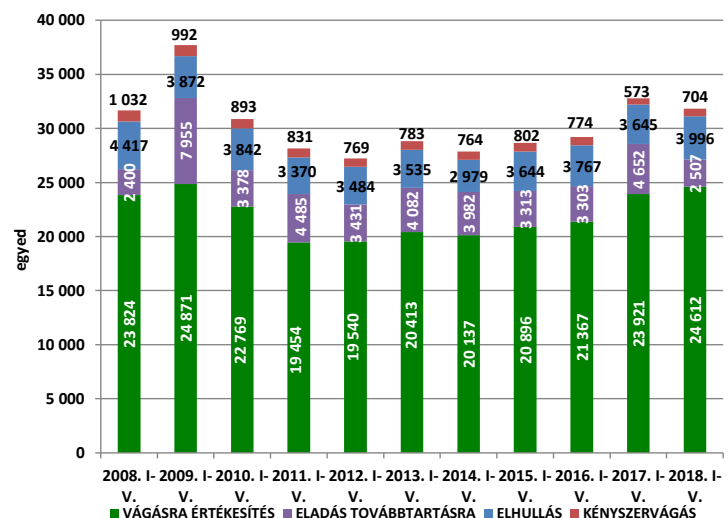
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek száma 442 volt 2018 májusában, nem változott az előző hónaphoz képest, ugyanakkor 16-tal kevesebb (-3,5%), mint tavaly májusban. 2018. május végén 648-cal kevesebb (-0,4%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma az elmúlt 10 év alatt 24,3%-kal (-142) kisebbedett, de 2008 májusa óta a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 14,24 ezer egyeddel (-7,3%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám 336-ról már 412-re nőtt.

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-V. HÓ)

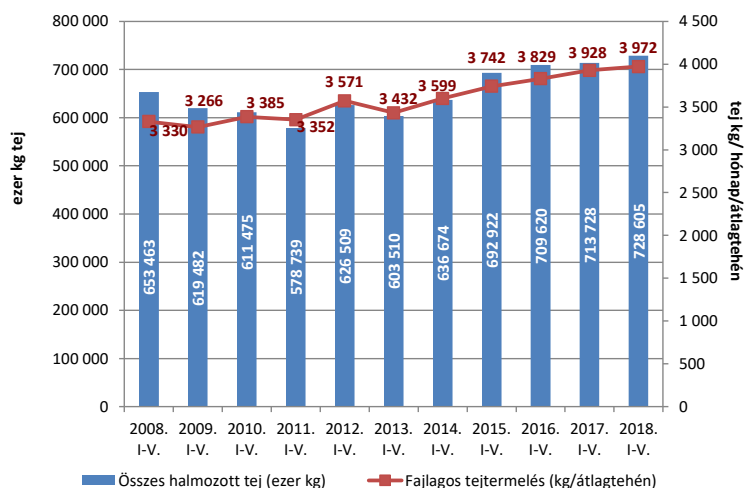
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2017-ről 2018-ra - egy év alatt - érezhetően nőtt (+2.665 tehen; +1,5%), de az állomány 2018 első öt hónapjában már enyhén zsugorodni kezdett (-468 egyed; -0,3%). Ennek oka, hogy bár 2018 első öt havában - az állománypótlás szempontjából meghatározó - üszöbeállítások száma nőtt (+939 egyed; +3,2%), rekord közeli szintet elérve az elmúlt 10 évben, valamint a tehénkivonások száma is csökkent (-972 egyed; -3,0%) valamelyest, de ezekkel szemben az üszövésvásárlások száma drasztikusan csökkent (-5.224 egyed; -89,4%) a tavalyi év hasonló időszakához képest. Mindezen tényezők eredményezték az év első öt hónapjában a nagyon enyhe állománycsökkenést.

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-V. HÓ)

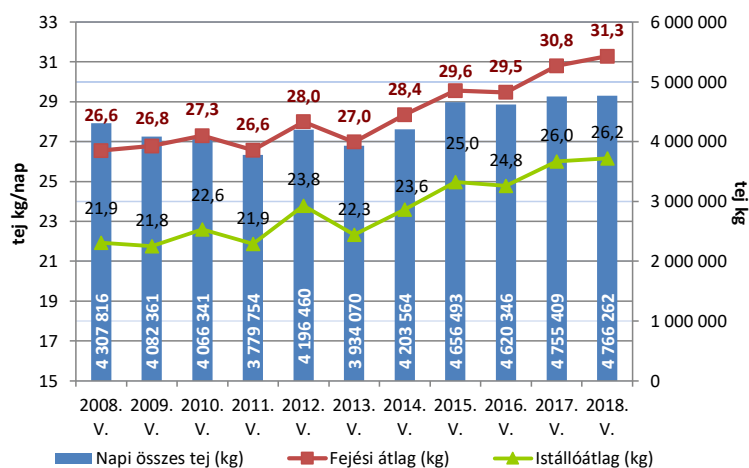

2018 első öt hónapjában az állományból kivont tehenek 77,4%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 24.612 volt), ami kiugróan magas aránynak számít. A tehénkivonások 2,2%-áért (704 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 12,6%-a (3.996 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya nagyon alacsony volt (7,9%, 2.507 egyed). 2018 első öt havában az induló tehénállomány 13,5%-át selejtezték, 0,4%-át kényszervágták, 2,2%-a elhullott, 1,4%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 17,4%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

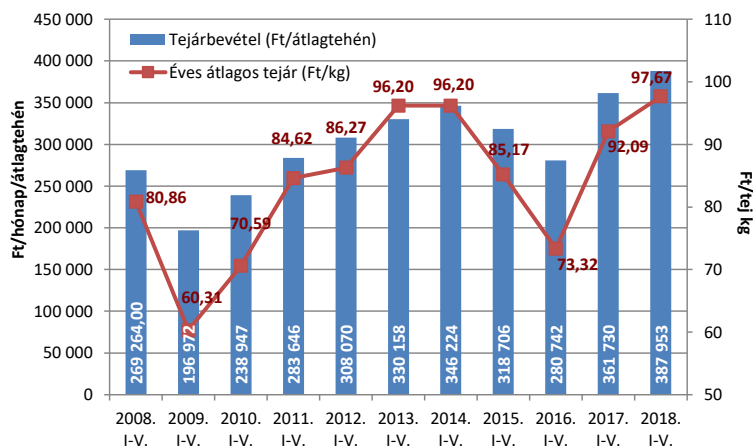
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018. I-V. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. V. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. I-V. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2018 első öt havában az elmúlt 10 év alatt a legnagyobb volt, meghaladta az 728,5 millió kg-ot, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés 3,97 ezer kg fölé történő emelkedése volt a vizsgált időszakban. 2017 első öt havához képest a fajlagos tejtermelés +44 kg-mal (+1,1%) nőtt, de az összes halmozott tejtermelés ennél nagyobb mértékben emelkedett (+14,9 millió kg, +2,1%). 2008 és 2018 májusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 19,3%-os (!) volt (+642 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben 75,1 millió kg-mal (+11,5%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe zsugorodása miatt.

2018 májusában a napi összes tejtermelés az előző hónaphoz képest - az évközi szezonális ingadozásnak megfelelően - jelentősen csökkent, de a tavalyi év májusi termeléséhez viszonyítva kismértékben emelkedett (+11 ezer kg, +0,2%). 2017. május havához képest mind a fejési átlag (+0,48 kg, +1,6%), mind az istállóátlag enyhén nőtt (+0,15 kg, +0,6%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés közel 458,5 ezer kg-mal nőtt (+10,6%), a fejési és istálló átlag 4,73, ill. 4,23 kg-mal lett több (+17,8%, ill. +19,3%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető és a növekvő trend folytatódására számíthatunk.

A tehenenkénti tejárbevétel 2018 első öt hónapjában 388 ezer Ft volt átlagosan, 7,2%-kal több mint 2017 első öt havában és az elmúlt 10 év legnagyobb január-májusi bevételének felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár érezhető, 6,1%-os éves emelkedése a vizsgált időszakban. 2008 óta a tejárbevétel összesen 44,1%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 19,3%-os és a tej árának 20,8%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2017 februárjától 2018. januárig folyamatosan emelkedett, meghaladva a 100 Ft/litert, de ezt követően csökkenésnek indult és múlt hónapra 90 Ft/l körüli szintre esett. A nyerstej kiviteli ára több hónapon át tartó csökkenés után stabilizálódni látszik, de még mindig alig haladja meg a 80 Ft/literes árat, és a belföldi felvásárlási áránál még továbbra is több mint 10%-kal kisebb. Ez egyelőre a belföldi nyerstej csökkenésének folytatódását vetíti előre, de a globális tejtermékekárak tavasszal megindult növekedése nyáron várhatóan megállítja a csökkenő hazai ártendenciát.

Dr. Ózsvári László

Állatorvostudományi Egyetem
Budapest